

Tantárgyleírás és tematika

Tantárgy neve Transzkulturalitás és interetnikus kapcsolatok

Tantárgy kódja: BOV2241L

1. **A kurzus célja:** A hallgatók ismerjék meg a modern, illetve posztmodern világ kulturális, nyelvi, vallási és életmódbeli sokféleségét a multikulturalizmus filozófiájának alapszövegein keresztül, s legyenek képesek a legkülönbözőbb identitásokkal szemben toleráns és megértő állásfoglalások kialakítására, illetve ezek képviselőire a legkülönbözőbb élethelyzetekben.

2. **A kurzus rövid ismertetése:** a kurzus kiindulópontját az a felismerés képezi, hogy a demokratikus élet immáron nem az egy nyelvű, egy kultúrájú, illetve azonos fejlettségű nemzetállami keretek között valósul meg, hanem világszerte a legkülönbözőbb identitások együttélésére kell berendezkednünk. A Habermas által posztnemzeti állapotnak nevezett korszakban az elismerésre való igény olyan új formái jöttek, illetve jönnek létre, amelyek messze meghaladják a klasszikus liberalizmusnak az individuális jogokra alapozott szabadságfelfogását. A multikulturalizmus a társadalom homogenizálása helyett a heterogén diskurzusok sokféleségének szükségességét hangsúlyozza, nem az egységre, hanem a sokféleség együttélésére szavaz. Ugyanakkor látni kell azt is, hogy a multikulturalizmusnak nincs egységes ideológiája, a *Cultural Studies*, a *Subaltern Studies*, a *Postcolonial Studies*, a radikális feminizmus stb. képviselői más és más módon látják a sokféleség realizálásának lehetőségeit, illetve más és más helyre helyezik a hangsúlyt. A kurzus során megismerkedünk Charles Taylor, Edward w. Said. Jürgen Habermas, és Axel Honneth, Ralf Dahrendorf, Ernst Geller és Slavoj Žižek munkáival.

3. Szóbeli referátum, önálló dolgozat készítése.

4. Külső szakmai gyakorlat nincs

5. Irodalom:

Feischmidt Margit (szerk.): *Multikulturalizmus*. Osiris Kiadó, Láthatatlan Kollégium, Bp. 1997.

Jürgen Habermas: *A posztnemzeti állapot. Politikai esszék*. L'Harmattan Kiadó, Bp. 2006.

Rorty, Richard: Globalizáció, identitáspolitikai és társadalmi remény. In: *Filozófia és társadalmi remény*. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2007.

Said W. Edward: *Orientalizmus*. Európa Kiadó, Budapest, 2002.

Kymlicka, Will: *Etnikai kapcsolatok és a nyugati politikaelmélet* (internet). Francesco Fistetti: *Théories du multiculturalisme*. Un parcours entre philosophie et science sociales. Éditions la découverte/M.A.U.S.S. Párizs, XIII. 2009.

Elmar Holenstein: *Kulturphilosophische Perspektiven*. Suhrkamp, Frankfurt/Main, 1998.

Axel Honneth: *Elismerés és megvetés*. Jelenkor, Pécs, 1997.

Norbert, Elias: *A civilizáció folyamata*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1987. 286-305. (Az orttörlésről és a köpködésről).

Gurevics, Aron: *A középkori ember világképe*. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1974. 185-253. (A gazdaság és a munka fogalma a középkorban)

Ariès, Philippe: *Gyermek, család, halál*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1987. 7-180. (A gyermekkor felfogása)

Tenbruck, Friedrich: A polgári kultúra. In: Wessely, Anna: *A kultúra szociológiája*. Osiris, Budapest, 1998. 52-71.

Tematika

1-2. *Mi a multikulturalizmus?* (Irodalom: Feischmindt Margit: Multikulturalizmus: kultúra, identitás és politika. In: *Multikulturalizmus*, i. k. 7-29.)

3-4. *A modernitás és a multikulturalizmus összefüggései.* (Irodalom: Bauman, Zygmunt: Modernség és ambivalencia. In: *Multikulturalizmus*, i. k. 47-60. Bauman: Zygmunt: *Globalizáció.* Szukits Könyvkiadó, Budapest, 2000.

5-6. *Antropológia és multikulturalizmus.* (Irodalom: Charles Taylor: Az elismerés politikája. In: *Multukulturalizmus*, i. k. 124-153.

7-8 . *Will Kymlicka multikulturalizmus-felfogása.* (Will Kymlicka Etnikai kapcsolatok....)

9-10. *Az elismerés politikája. Axel Honneth erkölcsfilozófiai pozíciója.* (Irodalom: Honneth, Axel: *Elismerés és megvetés.* i. k.)

11-12.. *Jürgen Habermas és Ernst Geller a nacionalizmusról és multikulturalizmusról.* (Irodalom: Habermas, Jürgen: *A posztnemzeti állapot.* i. k. Gellner, Ernst: A nemzetek és a nacionalizmus. Napvilág Kiadó, Budapest, 2009.)

13. *Multikulturalizmus és szabadság.* (Irodalom: Dahrendorf, Ralf: *Egy új rend nyomában.* Napvilág Kiadó, Budapest 2004. Roty Richard: *Filozófia és társadalmi remény.* L'Harmattan Kiadó Budapest, 2007. 233-275.)

14. *Az alávetettek lázadása.* (Irodalom. Said, Edward W.: *Orientalizmus.* (Bevezetés), i. k.

15. *A multikulturalizmus kritikusai.* Slavoj Žižek és Roger Scruton. (tanári előadás)

2020. január 27.

Dr. habil. Kiss Lajos András
főiskolai tanár